

Tere kevad!

Nüüd on see siis ametlik, 20. märtsil algas kalendri ajaarvamise järgi kevad.

Kevad või täpsemalt öeldes kevadetunne on aianduskooli õppekasvuhoones olnud juba palju varem. Seda tunnet on tekitanud ajatatud sibullilled, mis oma õitega on rõõmustanud paljusid inimesi ning loomulikult paljusid naisi, kes said kingituseks kaunid tulbiõied naistepäevaks. Tulpe, nartsisse, hüatsinte on kasvuhoonest saanud juba jaanuari lõpust alates, aga just naistepäevaks ajatasime suurema osa 10 000 tulbist, sest just siis on nende järgi nõudlus väga suur.

Mitte ainult lilled ei ole tekitanud seda kevadetunnet. Usinad aednikud on külvanud juba mitmeid lille- ja köögiviljakultuure, mis on nüüd tärganud ja külvikasti substraadist välja turritavad. Alates üheksandast nädalast on saanud järkjärgult noortaimed, mis kõik tuleb potistada ja amplitese istutada. Tegevusi on rohkelt ja kasvuhoone täitub lilledega ning muutub järjest rohelisemaks, mõnus!

Jah, aednikud on kevade saabudes sõna otseses mõttes rünnakule asunud ning hakanud tagasi vallutama sügisel maastikuehitajatele kasutada antud valdusi. Survele alistunud maastikuehitajad kolisid (täpsemalt öeldes koliti) välja kasvuhoone kuuendast boksist ning sinna on märkamatu tekkinud kasvatavad, mis kõik värskest potistatud võõrasemasid ja sarvkannikesi täis. Suured tänud siinkohal majandusosakonnale, kes välja- ja sissekolimist aitas korraldada.

Kevad ei ole mitte ainult kasvuhoones, sest kevadele viitavad ka õppeaias tehtavad viljapuude lõikused ja ilupuude ning -põõsaste lõikused pargis. Muideks, Keskkonnaamet andis mõned päevad tagasi läbi meedia hoiatuse: „Karud ärkavad talveunest ja on näljased!“. Keskkonnaameti looduskaitse peaspetsialisti Tõnu Talvi sõnul on pruunkaru kõigesööja, toitudes varakevadel sageli raietest, kuid võimalusel võivad nad kahjustada ka mesitarusid ja murda kariloomi. Päris hull lugu, aga õnneks või kahjuks pole Räpi-

na Aianduskooli pargis teadaolevalt ühtegi pruunkaru talvitumas. Seega võib julgelt minna parki jalutama ja kevadet avastama, ilma et peaks näljaseid pruunkarusid pelgama.

Julgust ja oskust peavad peagi näitama aianduse õpilased, sest juba 7. aprillil toimuvad koolisisesed aednike võistlused. Just selle võistluse kaks parimat võistluspaari lähavad esindama Räpina Aianduskooli Noor Aednik 2016 kutsevõistlusele. Seega veel on natuke aega, et oma erialaseid oskusi lihvida ja leida endale hea võistluspartner. Samal päeval, 7. aprilli pärastlõunal, pärast aednike võistlust, toimub seminari ruumis kõigile huvilistele loengud. *Mart Ruumet* räägib kõigest, mis on seotud kompostimisega ja *Ingrid Bender* räägib sordiaretusest.

Jah, kevad on käes, sest nii palju tegevusi ja toimetusi viitab sellele. Kuigi talveuinakust ärganud karud on näljased ja pahurad, on inimesed siiski rõõmsad ja tunnevad heameelt soojendava päikese ja kevade üle. Toredat kevadet meile kõigile!

Tõnis Soopere, õppemajandi juhataja

Foto: V. Truija

Mis tehtud ...

- 3. märts Valga infomess „Vali nutikalt“
- 3. märts Eesti Töötukassa mobiilne nõustamine „Ettevõtlikud noored teel“
- 8. märts Naistepäeva võrkpalliturniir
- 10.-11. märts Narva infomess „Orientiir 2016“
- 14. märts Emakeelepäev
- 17. märts Loodusteemaline mälumäng

... mis teoksil

- 7. aprill Aianduse päev. Aednike kutsemeistrivõistlused
- 7. aprill Kursustevaheline mälumäng
- 21. aprill Maames, võistlus „Noor aednik“

TÄNASES LEHES: Kuidas aianduskoolis ellu jääda! Kevad kõnnib kasvuhoones! Räpina oma Obama! Vennad Lillenbergid! Viimane pilk Austraaliale! Maasikad ja liblikad! Mida teha huviringides! Lõpuni välja! ... ja palju muud huvitavat!

Tunnustusüritus Moostes

19. veebruaril 2016 toimus Mooste Folgikojas Põlva maavanema, Põlva Omavalitsuste Liidu ja Kaitseliidu Põlva maleva poolt korraldatud Eesti Vabariigi 98. aastapäevale pühendatud pidulik vastuvõtt. Räpina Aianduskoolist oli seoses eelmisel aastal toimunud aianduskooli 1000 sõbra projektiga vastuvõtule palutud kooli direktor Kalle Toom, õpetajad Katrin Uurman, Anu Käär ja Liisi Kont ning meie projektis taimede ettekasvatamise eest hoolitsenud kasvuhoonetöötajate esindajana Esta Ruus.

Vastuvõtu avas Põlva maavanem Ulla Preeden kõnega, milles kohe alguses avaldas huvitava mõttekäigu: „Tänaseks on sündinud ja üles kasvanud terve põlvkond noori, kellele Balti kett ja fosforiidsõda on kõigest peatükid ajalooramatus. Seetõttu on 24. veebruaril meile kõigile erinev tähendus: kellele seostub see presidendi vastuvõtu, kellele kaitsejõudude paraadi, lipu heiskamise või kõnede, kelle jaoks on see austusavaldus vabaduse eest langenutele. Leidub aga küllaldaselt neidki, kes tunnevad lihtsalt rõõmu saabuvast vabast päevast nädala keskel.“

Kõnele järgnes Põlvamaa kõrgemate autasude üleandmine. Siinkohal on väga hea meel õnnitleda meie kooli õpetajat **Andi Normetit**, kes pälvis pikaajalise sibullilled kasvatamise ja mitmete sibullilled raamatute välja andmise eest aukirja ja maakonnavapiga rinnamärgi.

Kevadeti, kui nartsisside õitsemise aeg käes, on vist kosmosest vaadatuna näha Põlvamaa kohal ühte suurt heledat laiku. See on Andi Normeti ühe hektari suurune nartsisside kollektsioon, mis oma õied sadade inimeste rõõmuks avab. Kollektiooni eesmärk on välja selgitada sordid, mis Eesti tingimustes kõige paremini vastu peavad ja kõige rikkalikumalt õitsevad. See on aastate, isegi aasta-

Andi Normet maavanemalt aukirja vastu võtmas

kümnete pikkune töö, enne kui võib teha kokkuvõtteid ja järeldusi. Kui töö on südamega tehtud, ei jää see varjatuks ning kui töö muutub kireks, ei ole selle tegemine kohustus vaid ainult rõõm.

Kõigile autasu saajatele ja teistele külalistele oli esinema kutsutud tütarlaste vokaalansambel *Gram of Fun* ning muusik *Bonzo*.

Kui maavanemale head vabariigi aastapäeva soovitud, suupisted ja tort söödud, lahkuti tänulikult ja rõõmsalt meele tagasi kodudesse. Just sellised õhtud panevad mõtlema, et tunnustamiseks ei pea ootama vabariigi aastapäeva või mõnda muud tähtpäeva, tunnustust võiksime oma lähedastele ja sõpradele jagada palju tihedamini kui oma kiirete toimetuste kõrvalt sageli jõuame. Me kõik soovime, et meie tegusid märgataks, miks siis mitte alustada ise teiste tegude märkamisest.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: R. Semm, S. Semm

Maasikas ja sõbrad

Selle aasta taimeprojekt kannab nime **Maasikasõbrad**, mille raames kasvatame kuumaasika taimi. Kuumaasikas on metsmaasika looduslik teisend. Räpina aianduskool saatis välja maasikakomplektid nii koolidele kui ka lasteaedadele. Samuti osalevad projektis mõned noorteorganisatsioonid ja erivajadustega inimesed.

Maasikaprojekt võimaldab kasvatada maasikaid aknalaul ning seetõttu saavad taimi kasvatada ka need, kellel pole aeda. Osalejad saavad jälgida, kuidas taimed kasvavad ja arenevad: oodata esimest õit, seda tolmeldada ning lõpuks maitsta omakasvatatud värsked vilju.

Projektis osalejatele tehakse õppevideoid, mille eeskujul taimi õigesti hooldada. Valminud on videod külvamisest ning pikeerimisest. Valmis on filmitud potistamine ning tolmeldamine, nende viimistlemine veel käib.

15., 16., 17. veebruaril saadeti taimed koolidesse ja lasteaedadesse, kokku 554 komplekti 244 erinevasse asutusse. Maasikataimede komplektid koosnesid kahest kollaseviljalisest ja kahest punaseviljalisest taimest. Sortideks vastavalt 'Yellow Cream' ja 'Regina'.

Projekti esimesel päeval algas konkurss, kus osalejad peavad koostama video- või fotopäeviku, konkurss kestab projekti lõ-

Esimesed punased

puni. Juba praegu on võimalik blogisid jälgida ja end maasikasõprade tegemistega kursis hoida. Rohkem infot saab projekti kodulehelt:

projekt.aianduskool.ee/maasikas6brad/

Samuti hakkab igal kuul toimuma fotokonkurss, kus osalejad peavad maasikataimi pildistama - neile antakse kindel teema, mis peab olema pildil kujutatud.

Loodan, et projektis osalejad saavad rohkelt maasikaid ning uusi teadmisi ja kogemusi. Ning et järgnevatel aastatel on osalejaid ja julgeid isekasvatajaid veelgi rohkem.

Selleaastase projekti teeb kaasa AE15-42-K ehk **Laura, Birgit, Kaili, Mario, Heli, Reta ja Loreida**.

Laura Ehin, AE15-42-K

Fotod: S. Tooding, V. Truija

Loreida, Laura ja Mario

Intervjuu Lillenbergidega

Räpina Aianduskoolis õpib ning töötab mitmeid huvitavaid inimesi. Selge on see, et me ei jõua igapäevaga tutvust teha ning teineteist tundma õppida, samas on uusi sõpru tore leida. Kuid kellega algust teha? Ma teen asja lihtsamaks. Uues rubriigis „**Räpina Aianduskooli inimesed**“ võtame iga kuu vähemalt ühel õpilasel sabast kinni ja hakkame neid küsimustega pommitama. Äkki leiad ka Sina ühise mõttemaailma või hobidega inimese, kellega õhtuti filosoofilisi teemasid arutleda või võtta kätte mõni pill ning koos jämmida.

Esimeses intervjuus teeme tutvust vendade Lillenbergidega. Saage tuttavaks ning pange vaim valmis, sest järgmisena võid juba Sina mu vastas istuda.

Alustuseks palun tutvustage ennast lühidalt.

Hendrik: Olen 22 aastane, õpin maastikuehitust kolmandal kursusel, tulen Tartust. Mind huvitab astronoomia, loodusteadus, bioloogia ja kindlasti muusika, sest ilma selleta ei suudaks ma mediteerida.

Indrek: Tulin sõjaväest, enne sõjaväge mängisin kitarri ja reisisin. Olen käinud Lätis, Leedus, Poolas, Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias, Taanis, Rootsis, Norras. Oma elatis- ja reisimisrahad teenisin ma tänavamuusikuna.

Miks valisid Räpina Aianduskooli?

Hendrik: Sattusin siia ema soovitusel ja kuna mulle meeldib loodusega tegelda, tundus aianduskool perfektse kohana, kus õppida.

Indrek: Soov oli omandada keskharidus ja kuna Hendrik õppis juba siin ning kiitis kooli, otsustasin Räpina Aianduskooli kasuks.

Miks otsustasite maastikuehituse eriala õppida?

Hendrik: Käisin enne Räpina Aianduskooli tulekut Tartu Kutsehariduskeskuses õppimas ehitusviimistlust, kuid see eriala mulle ei istunud. Samas tahtsin ehitusega seotud alal õppida ning seega liitsin ehituse ja looduse kokku.

Indrek: Mul on maal maja, mis vajab remonti ja mulle meeldib asju parandada ning korda teha. Tahtsin teha töid, mis on seotud maastikuga, eriti aedade/peenarde kujundamisega. Mida värvilisem, seda huvitavam.

Mida teete vabal ajal?

Hendrik: Suurem osa vabast

ajast kulub muusika miksimisele ja videote töötlemisele. *YouTube*-is on mul oma kanal, kuhu oma mikse lisan. Lisaks meeldib mulle looduses viibida, teadusartikleid lugeda, sõpradega pokkerit mängida ja tantsida.

Indrek: Hetkel läheb suurem osa mu ajast õppimisele, kolmapäeviti käin laulmas. Tartu olles veedan aega sõpradega, kes on kunsti inimesed.

Mis on teie ühised tegevused?

Hendrik: Arvutimängude mängimine ja teineteisele toeks olemine.

Indrek: Oleme Hendrikuga väga erinevad. Hendrik on rohkem paigal püsiv, minule aga meeldib ringi liikuda.

Missugused on teie tulevikuvaated?

Hendrik: Pärast kooli plaanin minna kas Eestis ülikooli, aianduskoolis edasi õppida keskkonnakaitset, või minna näiteks Austraaliasse mõneks aastaks puhkama.

Indrek: Kui lõpetan kooli, siis tahan töötada valitud erialasel tööil ning tegeleda muusikaga. Olen mõelnud ka pidudel õhtujuhiks olemise peale. Islandile tahaks minna, see on mul pikemalt mõttes olnud.

Soovitused teistele õpilastele:

Hendrik: Käige koolis, muidu jääte õppimisega hätta. Ei tasu oma elu raskeks teha.

Indrek: Tähtis on enesedistsipliin, selle puudumisel ei jõua te väga kaugele. Kui tahad midagi elult saada (näiteks unistuse täitumist), siis tee selleks kõik mis vaja, ole julge. Minu moto on: valmis kõigele, võimeline enamaks. Ma loodan, et see aitab ka teid.

Argo Ainjärv, ME13-11-K

Fotod: V. Truija

Indrek esinemas õpetajate päeval

Hendrik Väana puukooli reklaamimas

Räpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühma õpilane läheb eriolümpia maailmamängudele

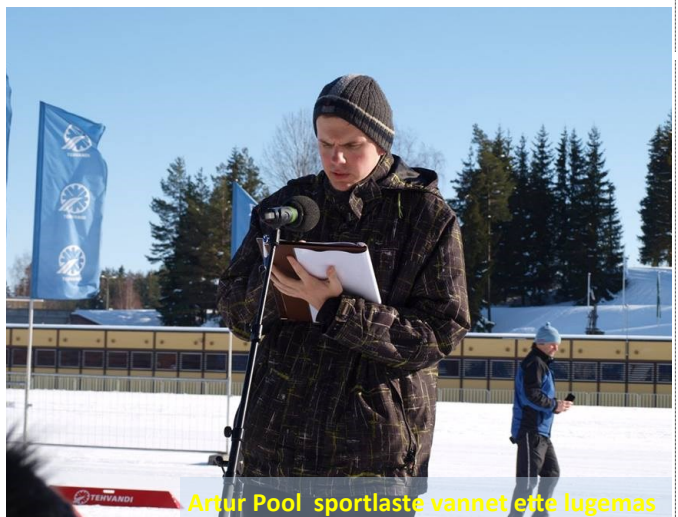
02.-03. märtsil toimusid eriolümpia Balti talimängud Otepääl. Mängude käigus selgitati välja 8 suusatajat, kes esindavad Eestit 2017. aastal toimuvatel eriolümpia maailmamängudel. Mängud toimuvad 2017. aastal *Austrias Grazis* ja *Ramsaus*. Teiste hulgas valiti Eesti suusatamist esindama ka Räpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühma sportlane **Artur Pool**.

Teda läheb toetama Maarja küla õpperühma kehalise kasvatusesõpetaja **Lii Laanoja**, kes on ühtlasi ka Eesti erivajadustega noorte saalihoki koondise treener maailmamängudel.

Kommentaariks: eriolümpia (*Special Olympics*) on vaimsete erivajadustega inimeste spordiliikumine. Maailmamängud on võrdsed traditsiooniliste olümpiamängudega. Sellest aastast on EO Eesti ühendus ametlikult EOK liige.

Lii Laanoja, Maarja Küla õpetaja

Foto: EO

Artur Pool sportlaste vannet ette lugemas

Meie aiad

Bioloogiaõpetaja Svetlana koduaed

Kas hästi õnnestunud koduaia aluseks on alati hoolikalt koostatud aiaplaan? Räpina Aianduskooli botaanika õpetaja ja huvijuht Svetlana Tund on elavaks näiteks, et ilus koduaed võib ka lihtsalt loomise protsessis tekkida ja kujuneda omanäoliseks järgemööda.

21 aastat tagasi õnnestus Svetlana perel saada krunt Räpina linnas. Tegemist oli täiesti tühja platsiga ja seetõttu kulus 6 aastat, enne kui pere sai enda ehitatud majja sisse kolida. Aeda on aastate jooksul pidevalt täiendatud. Praegu on seal lopsakad ja värvikirevad istutusalaad, kus leidub nii päevakübaraid kui ka mitmetes värvides astreid, gladioole ja daaliaid. Kõike seda kroonib väike veesilm, mille üle Svetlana eriliselt uhkust tunneb! Veesilm on ümbritsetud kividega, kus sisalikele meeldib peesitamas käia. Tihti võib seal kohata kahte kindlat tegelast, kes pereliikmete poolt Toomaseks ja Tamaraks ristiti.

Läbi istutusalaade on ehitatud ka väike sillake, mida mööda pääseb pere lemmikpaika, lehtlasse. Seal toimuvad kõik olulised sündmused, mis pere kokku kutsuvad – grillitamised, lõpupeod, jaanipäev ja sünnipäevad. Suviti on see Svetlana meelispai, kus hommikukohvi nautida. Talvel, jõulude ajal saab lehtla uhke tulederüü, mis paneb kogu aia pühalikult särama ja toob pimedatesse õhtutesse sooja valgust. Kevadeti on aias väga palju sibullilli, mis juba varakult perenaist rõõmustavad. Taimede sattumine aeda toimub tihti emotsioonide ajal. „Kui midagi näen, siis ostan,“ ütleb Svetlana. Tema aeda on tee leidnud mitmed taimed ka tänu kolleegidele.

Svetlana lemmikutega

Näiteks mustsõstra põõsad on ostetud puuviljanduse õpetaja Sirje Toodingu käest, viinapuud on aeda toodud Jaan Kivistiku kaudu, eesti keele õpetaja Koidula Rauk on andnud püsililli ning sireleid. Maja kõrvale autot parkides jäid meile kohe silma pisikesed rododendroni taimed, mis pärit õpetaja Urmas Rohti käest.

Muinasjutuaed

Viimaste kõrval seisid uut kasvupaika ootamas ka kaks ploomipuud, mis olid kaasa toodud laadalt. Svetlana aias kasvab ka eksootiline ja meil suhteliselt külmaõrn magnoolia, mis toodud Riia Botaanikaaiast.

Svetlana tunnistab, et tema süda kuulub iluaiaandusele, kuigi aias on oma koht ka tarbetaimedel, mida kasvatatakse nii avamaal kui kasvuhoones. Oma maasikad ning kartul ja porgand on toidulaual asendamatud. Sauna eesruumis on kuivamas ka piparmündi taimed, et talviti neist teed keeta.

Taimi väetab perenaine korralikult sõnnikuga ja keemilisi taimekaitsepreparaate ei kasuta üldse, kui siis ainult umbrohu tõrjumiseks sillutise vahelt.

„Aiatöö tegemine on sport! Kui tuju on hea, siis naudid tööd kogu hingest ning ka lõpptulemus on suurepärane,“ seletab Svetlana oma aias töötamise filosoofiat. Siiski nendib ta, et aias toimetamine oleneb tujust, aga otseselt tüütu see talle ei tundu. „Kui ilm on ilus, siis on hea kevadel aias olla ja päikest võtta!“. Peretütar Olivia põhiliseks ülesandeks ja ka meelistegevuseks on muru niitmine.

Hetkel kripeldab Svetlana hingel üks lillepeenar, kus ta tahaks taimed välja kaevata ja kõik ümber teha. Uue peenra rajamise tuules on Svetlana õnnelik kõikide taimede üle, mida ajalehelugejad talle annetada sooviksid! ☺

Kõik aias kasvavad peenrad on kividega ääristatud ja osaliselt ka kiviklibuga multšitud. Maja sissesõidu hoovi on rajatud pikk peenar, kus võib kasvamas leida nii okaspuid, maranaid kui ka enelaid.

Svetlana oma perega on Rápina linna suutnud aastatega luua väga lopsaka ja värviküllase aia, mis püüab möödujate pilku. Suureks eeliseks nende koduaia juures on huvitav juhus, et kahel pool nende krundi ei ole ühtegi maja, järgmine naaber on alles ülejäämisel krundil. See loob aias toimetamiseks veelgi hubasema õhkkonna.

Enne hüvastijätu tutvustas perenaine

Soovide kaev

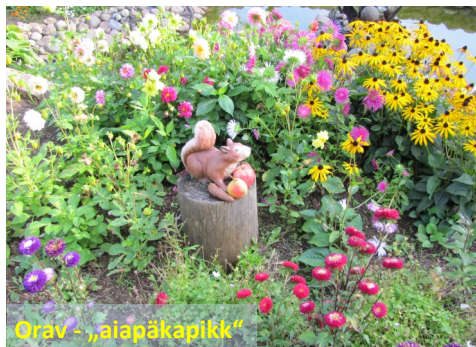
meile oma lemmikloomi. Eakas koer täisnimega *Rafaella Kalutara Diamond* lasti toast õue külalisi nuusutama ning priske merisiga *Obama* poseeris perenaise peopesal.

Külastus toimus 17. september 2015.

Tänaseseks on *Rafaella Kalutara Diamond* siirdunud parimatele jahimaadele.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: K. Nõmmistu

Grav - „alapäkapikk“

Obama

Parim paik hommikukohvi jaoks

Lillemäng „Liblika lilleretk“

Miks just lauamäng ja liblika lilleretk?

Et oleks võimalus kaaslaste seltsis mängeldes avamaalilli õppida.

Mäng koosneb mängulauast, mängukaarditest, mängunuppudest (8 + täring) ja juhendist.

Mängulaua on (peaaegu) iga numbri juurde kirjutatud ühe taime ladinakeelne nimi, esindatud on kõik avamaalillede kursusel õppimist vajavad taimed ning taimed on paigutatud mängulauale kasvukohtade järgi. Enamus nimedega kaasneb ka mängukaart, mille ühel pool on selle taime pilt ja teisel pool lühike tutvustus. Mõned pildid on veel puudu seetõttu, et tahtsin panna just enda tehtud pilte ja mida mul polnud või polnud piisavalt ilusat, see jäi ootama tulevikku ehk algavat kevadet ja suve. Seepärast on sõnajalad ja kõrrelised esindatud vaid ühe pildiga, puudu on üksikud püsi- ja suvelilled.

Mäng on loodud sarnaselt tuntud lauamängudele, nagu näiteks „Reis kuule“, kus lisaks tavapärasele nuppudega edasilikumisele saab mänguõnne korral tublisti edasi-tagasi liikuda või hoopiski vahele jääda, siit ka pealkiri – *Liblika lilleretk*, sest liblikas lendab

õielt õiele, peatub seal, kus on enam meelepärast toitu ja ei taha olla seal, kus seda pole – siit ka edasi ja tagasi liikumised ja peatumised just liblikale meelepäraste taimede järgi. Iga mängija peab nimetama järjekordsele numbrile edasi liikudes sinna kirjutatud taime ladinakeelse nime ja selle eestikeelse vaste ning näitama kaasmängijatele pilti. Kui pildid on selged võib lisaks pildinäitamisele ja taime äratundmisele kirjeldada ka taime kasvatamisega seonduvat. Kui pilti pole, tuleb see otsida interneti avarustest. Kuid selles mängus pole võit kõige tähtsam. Seda võib mängida nii ja naa - kogudes punkte ja võitja on see, kel enam punkte või üldsegi mitte punkte koguda, vaid võitjad on kõik.

Loodan, et ühtsuses peitub jõud ja koos lõbusalt aega viites jäävad taimede nimetused paremini meelde. Seda enam, et iga mängu juurde kuulub seltskondlik hetkesituatsioonist tulenev koomika, mistõttu keerulisena tunduvad asjad ei puugi enam mitte olla keerulised. Pole vaja kurvastada, kui esmasel mängimisel ei tule üks või teine lille nimi meelde, see ongi mängu mõte – mitmekordsel kordamisel jääb meelde iseenesestki.

Kõik ettepanekud mängu paremaks muutmiseks on ka teretulnud.

Head mängimist! Tule küsi mängu ruumist 315!

Merike Aomets, kutseõpetaja

Foto: V. Truija

Janely ja Jekaterina stiilinäide

Naistepäeva võrkpalliturniir

8. märtsil toimus aianduskooli võimlas õpilaste ja töötajate vaheline võrkpallivõistlus. Kohapeal moodustati neli neljalikmelist segavõistkonda.

Enamasti olid mängud kahegeimilised, kus mängiti viieteistkümnepunktiline. Mitmed pingelisemad mängud läksid lisageimile. Kergelt ei antud ühtegi punkti käest. Peale võistlust anti osalejatele mahla ning šokolaadi. Eriti vahva oli, et kõigile naistele ja tüdrukutele kingiti naistepäeva puhul lilli.

Laura Ehin, AE15-42-K; Heini Lumpre, huvijuht

Fotod: K.Toom

I koht: SKEET (Valdur Truija, Heleen Luuka, Egert Aug, Revlis Saarestik)

II koht: DÜNAMO (Huko Laanoja, Rebecca Herzman, Markkus-Janek Mitri, Epp Rünkla)

III koht: LIISI (Priit Karjane, Liisi Kont, Kris Käos, Tarmo Müür)

IV koht: TSÄBI (Siiri Latik, Janely Org, Heini Lumpre, Mart-Markus Kraak, Jekaterina Švaiger)

Markkus-Janeki stiilinäide

Viimane Austraalias külastatud botaanikaaed

Tee Sydneyst Austraalia suuruselt kolmanda linna - Brisbane'i suunas kulgeb mööda rannikut. Selle piirkonna rannad on kujunenud tõeliseks surfarite paradüüks. Pompöösseim neist on kindlasti Gold Coast, linn nagu unelm. Vaid moodsad hotellid-pilvelõhkujad kõrgumas lasuursinise mere rannikul. Poe vaid hotellitoas kalipsosse, võta surfilaud ja lainetesse. Tõeliselt luksust pakuv vaatepilt.

Brisbane'is on esimeseks mureks hotelli otsimine ja kui see õnnestub siis ruttan linnasüdames asuvasse vanasse botaanikaaeda, mis külastajatele avati juba 1855. a. Pärast uue botaanikaia rajamist linnasüdamest välja, on tänapäevase nimega Brisbane'i linna botaanikaaed pigem arvukate võõrliikidega hästihooldatud paarikümnehektarine linnapark Brisbane'i jõe käärus, Queenslandi ülikooli naabruses. Jõgi valmistab linnarahvale tihti meelehärmi, tõustes üle kallaste ja ujutades kaubanduspinnad ning keldrid üle. Viimane üleujutus oli mitte just väga ammu - 2011. aastal. Jõe kallastel on kasvamas iseloomulike õhujuurtega mangroovivõsa. Pargimurud on eeskujulikult püüdnud, lapsed hoiatud ja linnarahvas rahul. Aias sõidetakse palju jalgratastega (selleks on lausa eraldi jalgrattateed), joostakse ja jalutatakse. Üldse hakkab Brisbane'is jalgrataste rohkus linnapildis kohe silma. Kõikjal on rataste laenutus ja nendega liikumine on tänu kõikjal kulgevatele rattateedele lihtne. Pargis on modernne laste mänguväljak, ainult lapsi, kes seal mängiksid, pole miskipärast näha. Kaugelt hakkavad silma vanad tuttavad araukaariad ja üks keset pargiväljakut kasvav eriti võimas viigipuu, mille alt leiaks vihma ajal varju vist oma paarsada inimest. Palju puid-põõsaid on pärit Aafrika ja Lõuna-Ameerika troopilistelt aladelt. Olen pargis aastaaja mõttes natuke liiga vara ja seepärast on õitsvaid puid vähe silmata. Mõnetunnise kiirvisiidi tulemusel saan siiski pargist enam-vähem ülevaate.

Gold Coast

Laste mänguväljak

Tohutu viigipuu

Jaapani aed

Mõni sõna ka Brisbane'i linnast. Veidi üle 2 miljoni elanikuga linn on lähistroopilises kliimavöötmes paiknev Queenslandi osariigi pealinn Austraalia idarannikul, mis asutatud 1824. aastal Sir Thomas Brisbane'i juhtnööride järgi. Loomulikult saatsid koloniseerimist kokkupõrked kohalike *Turrbal* ja *Jagera* nimeliste suguharudega, kus kaotajaks pooleks jäid ikka pärismaalased. Linn on ehitatud siinses mõistes küngastele, meie ettekujutuses umbes Munamäe kõrgustele kuplitele ja seetõttu pakub paljudest kohtadest imeilusaid vaateid. Arhitektuur on kaasaegne, ikka klaas, betoon ja kivi. Õsiti särab linn muinasjutuliselt tuledes. Brisbane'i oli maailmanäituse *World Expo 88* võõrustaja.

Tänapäevane Brisbane'i botaanikaaed (*Brisbane Botanic Gardens Mt Coot-tha*) on 1970. a. linnasüdamest kaugemale asutatud üle 52 ha maa-alal paiknev uus taimekogu. Küllastajatele on aed avatud juba 1976. aastast. Aed on rajatud temaatilist ja geograafilist printsiipi silmas pidades. Näiteks võib tuua jaapani aia, kus igal aastal septembris toimuvad Jaapani kultuuri päevad (foto). Üsna suur osa aiast on alles rajamisel ja ehitused ning taimede istutamine käis täiel hool. Tänu aia noorusele mingeid eriti vanu eksemplare seal veel pole, kuid soojas kliimas on taimed kiired kasvama ja kollektsioon näeb välja väga lopsakas. Laiad teed, varjulised puhkekohad ja lakkamatu linnulaul, saadavad küllastajat selleski aias. Palju on atraktsioone lastele, näiteks bambusevõsa juures räägitakse pandakarude elust koos elusuurus- te karumakettidega.

Grevilleaid on väga erineva õievärviga

Sirged siledad teed ja uhked vaated

Kõik on nõ. „puust ja punaselt“ ära seletatud. Ja aias on erinevalt eelnevatest aedadest märgata ringi silkamas hoopis rohkem põngerjaid, kes lakkamatult neid saatvatelt meesõpetajatelt midagi päriavad. Just nimelt meesõpetajatelt, tundub et õpetajaamet on Austraalia meeste hulgas populaarne.

Taimedest otseselt midagi vapustavat välja tuua ei oskagi, väga head on erinevad sõnajalgade ja palmide kollektsioonid. Mulle oli kahtlemata väga huvipakkuv rajatud araukaariasalu ja väga liigirohke grevilleate (*Grevillea*) kollektsioon. Kõikjal jooksis ringi palju sisalikke, ole mees ja ära peale astu. Kuna see aed oli nii suur, siis võivad vanemad inimesed siin liikuda ka autodega ja aias on selleks otstarbeks rajatud mitmed parklad ning puhkekohad. Ka piknikukohad polnud parklastest väga kaugel, et kasvõi ratastoolis piknikku pidama sõita. Tõmbasin mõttes paralleeli meie Tallinna ja Tartu botaanikaaedadega, mis on viimasel ajal selles osas suure sammu edasi astunud ja muutunud iga aastaga järjest avatumaks ka erivajadustega külastajatele. Nii, et me oleme maailmast kodu suunas vaadatuna vägagi tublid ja eesrindlikud.

Kirjatükkide lõpetuseks võiks nentida, et ühest korrast nägemisest jäi kindlasti väheks ja samu botaanikaedu tuleks külastada korduvalt eri aastaegadel. Siis alles aiad avanevad su ees tõeliselt ja näitavad end looduse muutumise täies ilus.

Urmas Roht, aianduse juhtõpetaja

Austraalia kooliõpilased

Suursuguse väljanägemisega bismarkiapalm (*Bismarckia nobilis*)

Aia laiendus käib täie hooga

Haridustehnoloogi minutid

Kuidas aianduskoolis ellu jääda?

Aianduskoolis õppides puutud kindlasti igapäevaselt kokku mitmesuguste keerukate väljakutsetega. Et sellest kõigest puhtalt ja eluga välja tulla, vajad vähemalt ühte päästerõngast ehk head abilit. Kindlasti on parimaks abiliseks sõber, pinginaaber, toakaaslane või õpetaja. Kui aga kedagi neist käepärast võtta pole, tuleb appi *Army Knife for Android*.

Army Knife for Android on nutirakenduste pakett, mille abil on võimalik teha mitmesuguseid igapäevaseid tegevusi. See koosneb kümnest rakendusest (Joonis 1): taskulamp (*Flashlight*), mõõtühikute teisendaja (*Unit Converter*), taimer (*Timer*), stopper (*Stopwatch*), kompass (*Compass*), lood (*Bubble Level*), kalkulaator (*Calculator*), suurendusklaas (*Magnifying Glass*), peegel (*Mirror*) ja joonlaud (*Ruler*).

Äpp töötab ainult Android operatsioonsüsteemil, nutitelefonis ja tahvelarvutis ning on tasuta oma seadmesse installeeritav.

Paketi avamisel kuvatakse ekraanile kümne rakenduse ikoonid. *Flashlight* muudab ekraani helendavaks valgusallikaks. See on eriti kasulik, kui püüad valgustamata ruumist väljuda või hilisõhtul pargis oksa määrata.

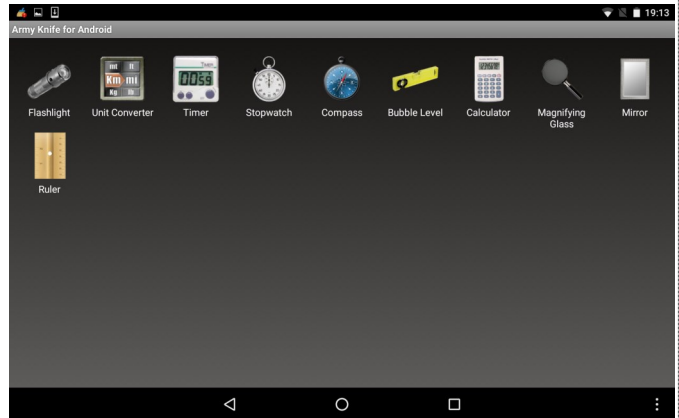
Mõõtühikute teisendaja (Joonis 2) abil on võimalik teisendada pikkuse, kaalu, temperatuuri, heli, rõhu, pindala, kiiruse, jõu, kilomeetraaži ja andmemahuga seotud ühikuid. Vajad seda siis, kui õpetaja on taaskord kätte jaganud joonise mõõtkavaga 1:50.

Taimer (Joonis 3) võimaldab määratud aega nn tagasi jooksutada. Selle abil saad kindlaks teha, kas 60 minutiline tund ikka kestab 60 minutit.

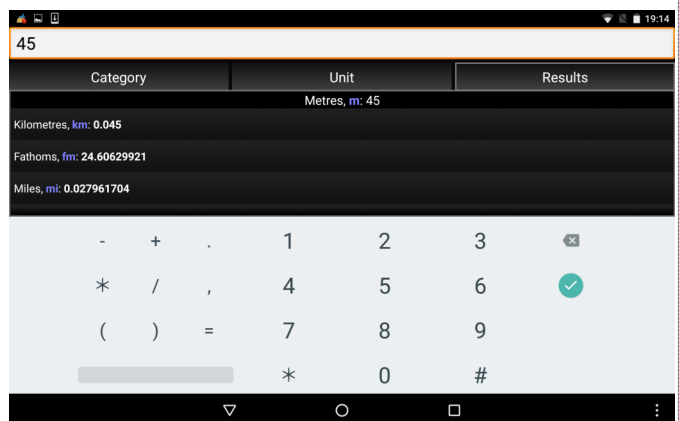
Stopper (Joonis 4) võimaldab mõõta mingiks tegevuseks kulunud aega. See on jälle eriti kasulik mõõtmaks, kui kiiresti jõuad õppeaiast sööklasse joosta. Saad mõõta ka nn ringide (Lap) aegu ehk määrata, kui palju kulus lõunapausist liikumisele punktist A punkti B, söömisele ja seejärel liikumisele punktist B tagasi punkti A.

Kompassiga (Joonis 5) saab määrata ilmakaarte suunda. Kompassi vajadust ei ole võimalik üle tähtsustada. Kindlasti on see hädavajalik nii õppehoones mõne klassi ülesleidmiseks kui ka kooli territooriumil orienteerumiseks.

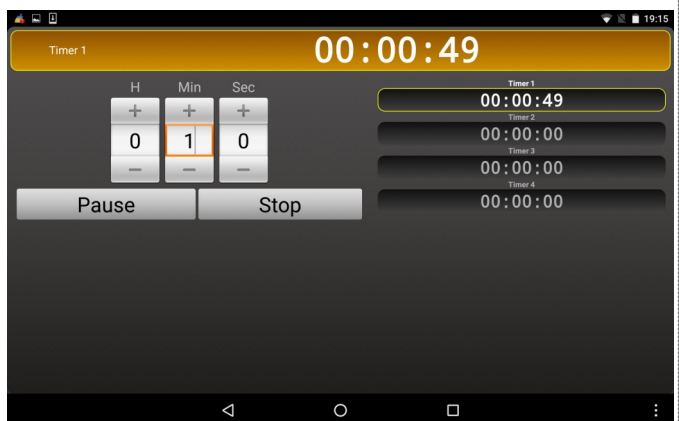
Loodiga (Joonis 6) saab määrata pindade tasasust või kallet, eriti kui sillutis ei ole paigas või laualt kipub pliats maha veerema.

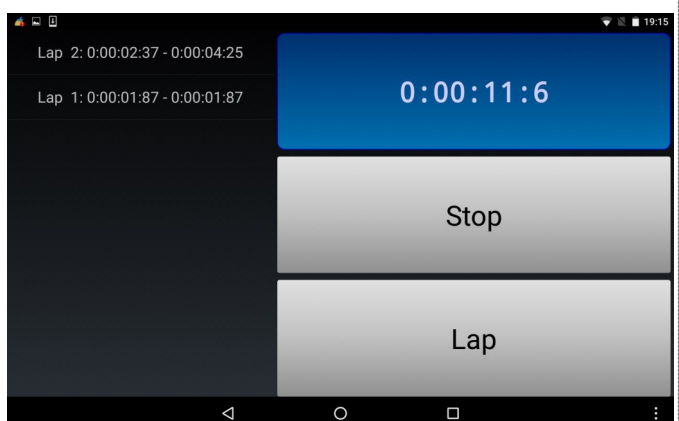
Joonis 1. Army Knife for Android avaleht.

Joonis 2. Pikkusühikute teisendamine.

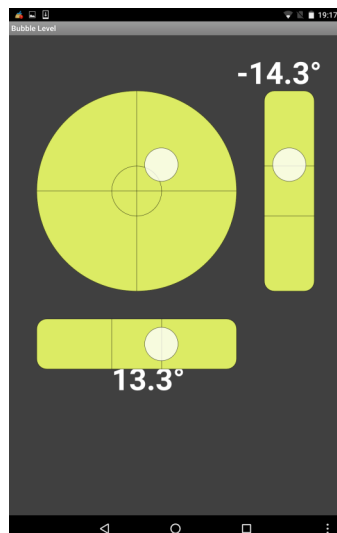
Joonis 3. Taimer.

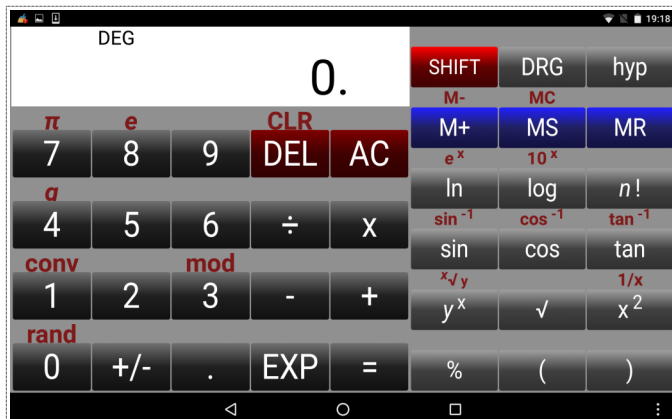
Joonis 4. Stopper.

Joonis 5. Kompass.

Joonis 6. Lood.

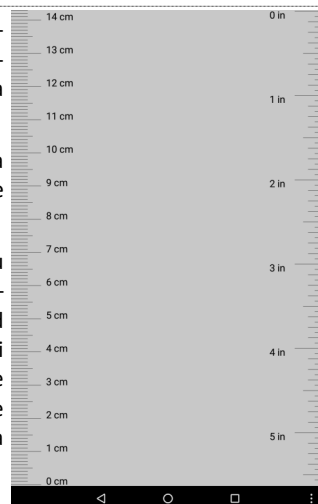

Joonis 7. Kalkulaator

Kalkulaatoriga (Joonis 7) saab teostada nii lihtsamaid kui ka keerukamaid arvutusi. Ilmselt vajad seda peaaegu igas tunnis.

Suurendusklaasi abil saab lugeda eriti väikest teksti või uurida mõne taime karvasust.

Peezel võimaldab vaadata, kas su *makeup* või soeng on päeva lõppedes ikka veel korras ja joonlaud (Joonis 8) võimaldab mõõta pikkusi nii sentimeetrites kui ka tollides. See on vajalik tööriist, kui on tarvis üle mõõta kasvõi 12 cm läbimõõduga poti läbimõõd.

Joonis 8. Joonlaud.

Kui otsustasid, et vajad aianduskoolis ellujäämiseks nutirakenduste paketti *Army Knife for Android*, siis link allalaadimiseks on järgmine:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.digital_and_dreams.android.android_army_knife&hl=et

Mõnusat ja tegusat ellujäämist! ☺

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Mehed elavad naistes

OMA ELU ME SAAME NAISTES
ja elame nende kaitses
ning kodupaistes...

OMA ELU ME VEEDAME NAISTES
ja ootes nendest enam, andmaks endast vähemat...

OMA ELU ME KANNAME NAISTES
ja lapsed kui elu jätk- üks juhulik hetk...

OMA ELU ME JÄTKAME NAISTES
ja me ei soovigi enam - kui kurna kenamat...

OMA ELU ME REEDAME NAISTES
ja ikka ihade ootes, enamat lootes...

OMA ELU ME SAADAME NAISTES
ja hea kui sedagi, et saada midagi...

OMA ELU ME SÜÜTAME NAISTES
ja nende leegi paistes - me oleme kedagi...

NII KAOMEGI NENDE AUPAISTES -
ja jättes neid üksi - me pageme paradiisi...

Ivo Ivri (Toivo Niiberg) 06.03.2016

Räpina Aianduskoolile

Lõpuni välja! Maastikuehitajate laul

Ref: Maastikuehitajad -
lõpuni välja!
Maailmaparandajad
lõpuni välja!

Me ei pelga trahviroodu,
meil on kujundada gloobus.
Ette valmistame pinnad,
on projektiks põllud-linnad.

Ref: Maastikuehitajad ...

Oma hariduse saatel
oleme me adekvaatsed,
ega vedele, kui mööbel
haljastades aiatöödel.

Idee: Neeme Laurits Sõnad: Aapo Ilves Esitajad: ME13-12-M2

Ref: Maastikuehitajad ...
Kujundame silmapiiri
kasutades nivelliiri.
Paika satib puid ja maju
kompositsioonitaju.

Ref: Maastikuehitajad ...

Haljasaladid ja tiike,
pilvepiire, maid ja riike.
Meie haridus on eht -
Räpina on imekoht!

Ref: Maastikuehitajad ...

Ralf-Artur Räni (26.11.1931-17.03.2016)

*Põlist Räpina parki, kus nulusid on lossi ees
alati valvanud maja,
hooldab aianduskool, kellel praktika tarbeks
sellist paika on hädasti vaja.*

Ralf Räni lõpetas meie kooli 1950. aastal ning oli aianduskooli vilist-laskogu asutajaliige. Olime harjunud, et tema, nagu meie endist koolihoonet sajandi kestel valvanud nulusid püsivad alati. Ent ome-ti möödub kõik. Samal ajal, kui Ralf oma viimast eluvõitlust pidas,

langetati mõisahoonde ees kasvanud haigustest räsitud põlispuid. Pole teada, kes istutas need Liivimaa parkidele omased siberi nu-lud? Puud elavad enamasti kauem kui aednikud.

Räni pere otstarbekalt rajatud kaunisse koduaeda lubati meid koos õpilaste ja aiandussõpradega ikka sisse astuda. Tänu selle eest! Ralfi ja tema lähedaste rajatud aed jääb meenutama meest, kelle koduseinal on valminud kilogrammised viinamarjatarjad. Head kasvamisest Sinu istutatud puudele!

Jaan Kivistik

Huviringid aianduskoolis

Pookimisring

Räägib ringi juhendaja õpetaja Sirje Tooding.

Pookimine on aednikule ja kõigile aiahuvilistele vajalik oskus. Tore on omaenda kätega metsikule alustaimele soovitud kultuursort külge pookida ja sellest puu kasvatada või aias kasvavale viljapuule erinevaid sorte külge pookida.

Alustasime veebruaris lihtsa jätkamisloike õppimisega, teisel korral tegime veidi keerukamat lõiget. Siiani harjutasime lõikeid oksajupidel, järgmisel korral poogime pirnipuul sorti alustaimetele ehk pookealusele ja see peab päriselt kasvama minema. Kes soovib, saab mõne enda poogitud taimekese koju viia ja sellest suure taime kasvatada. Aprillis proovime aias kasvavale puule teist sorti külge pookida. Teeme praktilisi töid, kuid räägime ja arutame seda, kuidas poogitud taimi hooldada.

Esimestel kordadel tuli huvilisi parasjagu ning eriti tore oli see, et õpilased ja õpetajad toimetasid sõbralikult koos. Algajad alustasid täitsa algusest, juba osavad pookijad tuletasid meelde ja said mõne uue nipi juurde. On veel mõned vabad kohad ja kui keegi tahab meiega liituda, siis ikka võib tulla.

Pookimisring hakkab edasi toimuma kohe, kui sessioonõppe tundidest tihedad nädalad mööda saavad. Ikka kolmapäeviti ja täpsem teade kuupäeva ning kellaaja kohta ilmub kooli teadetetahvlile.

Kunstiring

Kommenteerib ringi juhendaja õpetaja Mari Eensaar.

Kunstiringis enamasti maalime ja joonistame erinevates tehnikates, kasutades erinevaid materjale ja vahendeid. Näiteks: akvarell-, guáš-, akrüülmaal ja ka segatehnikad. Oleme teinud ka lihtsaid koiteid.

Täienduskoolitusi Räpina Aianduskoolis

1.aprill – 3.juuni	Eestisse sobilikud ilupuud ja -põõsad, nende tundmine ja kahjustajad
4. – 14.aprill	Pookimine (pookimisvõtete õppimine)
4. - 15.aprill	Raietöölise väljaõppe koolitus
7.aprill – 2.juuni	Püsililled, kasvatamine ja hooldamine
8.aprill – 30.mai	Kõõgiviljade tehnoloogiad ja turundamise alused (avamaaköögivilja)
25.-29.aprill	AutoCad aiakujundajale
25.-30.aprill	Puitrajatiste ehitamine. Terrass. Pergola. Lehtla
29.aprill – 9.juuni	Hekkide praktiline lõik

Rohkem infot aadressil www.aianduskool.ee/taienduskoolitus või tel.: 796 1549; 5346 1209

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu **Küljendaja** Valdur Truija

Õpilasi käib keskmiselt 5-7. Ootan õpilasi, kes on huvitatud maali-misest ja joonistamisest, pakun välja teemasid, kuid õpilane saab ka oma ideid teostada. Olen valmis arutlema, abistama ja juhendama.

Õpilaste kommentaarid.

Mis sulle kunstiringi juures kõige rohkem meeldib?

Saab iseenda soovil joonistada, st et joonistad seda, mida sa kõige rohkem tahaksid. Ja juhendaja on väga tore! Küsib. Väga abivalmis ja tore! (**Jaano**)

Mulle meeldib väga joonistada. Eriti inimesi. Meil on hea õpetaja, kes juhendab hästi. (**Mireja**)

Stuudiofoto ring

Sõna saab ringi juhendaja Indek Kaeli.

Ringi töö sai alata siis, kui stuudio kolis kapist st floristide laost, välja ja saime tegevusruumi endises kunstniku toas. Seal on kõik võimalused lampide ja välkudega pildistamiseks ja piisavalt ruumi tegutsemiseks. Kuna aga fotoaparaate on üks, siis korraga palju rahvast ikka tööd teha ei saa. Seega ongi vaid 2-3 õpilast korraga pildistamas, keegi on modell, üks seab valgust ja kolmas pildistab. Kui piirduda mingi eseme pildistamisega, võib tulla ka ükski.

Kuna ma olen ise õppinud fotograaf, siis arenen ma koos teiega. Alustame stuudiolampidega pildistamist, edasi välkudega pildistamine, portreefoto, klaasesemete pildistamine jne. Teemasid huvilistele jätkub. Soovi korral saab pilte ka pisut töödelda arvutis.

Ringi töö põhimõtte on järgmine: selleks et saada studioaega, tuleb oma soovist eelnevalt teada anda. Lihtsalt kohale ilmudes võib ukse taha jääda - kas on keegi juba ees või pole mind sel päeval Rāpinas. Seega eelregistreerimine on vajalik. Siis lepime ka kokku, mida või keda pildistame. Ringi tööajad on esmaspäev ja kolmapäev 18.00-20.00. Senini on olnud huvilisi nii päevase kui ka sessioonõppe rühmadest ja ka õpetajate hulgast. Kõik on teretulnud!

Õpilase kommentaar.

Mis sulle fotostuudio ringi juures enim huvi pakub?

Ringis on huvitav, kuna saab erinevaid asju pildistada siseruumis ja õppida, kuidas teha fotosid siseruumides (stuudios).

Oled ka väikestviisi fotograaf, kuidas fotograafiahuvi tärkas?

Fotograafiahuvi avastas in endas umbes 7- või 8- aastaselt esimest korda, kui tegin koolist koju minnes natuke pilte. Vanematele need fotod meeldisid ja umbes siis 8-9-aastaselt sain oma esimese kaamera. (**Loore-Ly**)

Karl Jürgen Porro, AE15-41-K

Foto: K. Nõmmistu

Märtsikuu nali

Kass kargas katusele ja pistis röökima:

"Kus see kevad siis on?! Lumi maas! Miinuskraadid!

Nõuan kevadet!"

"Kevad on käes," mõtlesid inimesed, "kassid juba karjuvad!"